

Sykehus erkjenner ansattes rett til bierverv

Endelig følger Helse Nordmøre og Romsdal HF opp Sivilombudsmannens uttalelse om en radiografers rett til å jobbe ved et privat røntgeninstituttt på fritiden.

Helseforetaket inngikk nylig et forlik med radiografen. Her beklager sykehuset hvordan de håndterte hans søknad om bierverv og går tilbake på sitt opprinnelige vedtak om å nekte radiografen å jobbe ved et privat røntgeninstituttt på fritiden.

– Saken er prinsipielt interessant. Selv om den gjelder en radiograf, er dette en problemstilling som også gjelder mange leger. Denne saken måtte gå svært langt før helseforetaket nå har tatt selvkritikk og korrigerer en utviklet praksis som nærmest skjematisk nekter ansatte rett til å ta bierverv i private helseinstitusjoner, sier Lars Duvaland i Forhandlings- og helseerettsavdelingen i Legeforeningen.

Radiografens sak skriver seg tilbake til 2005 da han, på bakgrunn av sin arbeidsavtale og et styrevedtak hos arbeidsgiver Helse Nordmøre og Romsdal HF, varslet helseforetaket om at han var i ferd med å påta seg ekstraarbeid ved det private røntgeninstitutttet. Men helseforetaket nektet ham dette på grunnlag av nevnte styrevedtak. Sykehuset benyttet ulike argumenter knyttet til at det private røntgeninstitutttet var å anse som «konkurrerende virksomhet» til helseforetaket.

Gjennomslag hos Sivilombudsmannen

Radiografforbundet brakte vedtaket inn for Sivilombudsmannen. Etter en grundig saksforberedelse kom Sivilombudsmannen frem

til at nektelsen savnet tilstrekkelig rettslig grunnlag. Ombudsmannen uttalte også at nektelsen bryter med en langvarig adgang for helsepersonell til å ta bierverv i private helseinstitusjoner. Helse Nordmøre og Romsdal HF ble derfor bedt om å behandle radiografens sak på nytt, og både helseforetaket og Helse- og omsorgsdepartementet ble bedt om å vurdere nærmere den praksisen som syntes å ha utviklet seg på området.

Etter omfattende korrespondanse og et møte mellom Sivilombudsmannen og Helse Nordmøre og Romsdal HF, valgte sykehuset likevel å opprettholde nektelsen. Det ble blant annet argumentert med helseforetakets store kostnader med å utdanne radiografer – kostnader private aktører i hovedsak unngår. Dette var likevel ikke tilstrekkelig for å få ombudsmannen til å endre sitt standpunkt i saken.

Full retrett

I og med at Sivilombudsmannen ikke har myndighet til å pålegge helseforetaket å omgjøre sin beslutning, anbefalte han radiografen og Radiografforbundet om å reise søksmål for domstolene. Radiografforbundet ba Legeforeningen påta seg dette oppdraget. Legeforeningen fant saken så prinsipielt viktig at Lars Duvaland ble stilt til disposisjon for å håndtere et søksmål for domstolene. Stevning ble sendt i begynnelsen av juli. Men nå har Helse Nordmøre og Romsdal HF gjort full retrett og valgt å inngå forlik i saken.

Lars Duvaland er fagsjef i Forhandlings- og helseerettsavdelingen. Foto Knut E. Braaten

Sivilombudsmannens juridiske vurdering ligger til grunn for denne enigheten. Forliket innebærer også at helseforetaket kompensere det økonomiske tapet de har påført radiografen ved å nekte ham biervervet ved det private røntgeninstitutttet.

– Enigheten i saken innebærer et fullt gjennomslag for standpunkter Legeforeningen har forfektet i sammenliknbare saker. Arbeidstakers ønske om bierverv skal underkastes en konkret og saklig vurdering. Det er klare grenser for i hvilken grad standardformuleringer i arbeidsavtaler kan avskjære retten til bierverv. Slik sett blir ombudsmannens uttalelse og enigheten i denne saken viktig også fremover, sier Duvaland.

Knut E. Braaten

knut.braaten@legeforeningen.no
Avdeling for informasjon og helsepolitikk

Tvilte aldri på utfallet

Norsk Radiografforbund har aldri vært i tvil i denne saken og roser Legeforeningen for hjelpen de har fått.

– Hvilken betydning har denne saken hatt for Norsk Radiografforbund?

– Det er gledelig at denne prinsipielt viktige saken omsider har kommet til en løsning. Norsk Radiografforbund har aldri vært i tvil om at vårt medlem hadde rett til å inneha bierverv ved det private røntgeninstitutttet. I en periode har vi hatt flere henvendelser knyttet til samme type sak, og vi har derfor valgt å bruke mye ressurser på saken.

– Har det vært vanskelig å føre en sak av denne typen mot en «maktkoloss» som Helse Nordmøre og Romsdal HF?

– Det som har forundret oss er at helse-

foretaket til tross for at de rettslig sett ikke hadde noen sak, likevel har stått på sitt utgangspunkt og nektet vårt medlem å inneha bierverv. I den grad helseforetaket er en «maktkoloss», er det vel vårt medlem som har tatt den største påkjenningen i forbindelse med denne saken. Det vanskeligste har nok vært uvissheten underveis. Det har tatt år å få en avklaring i saken, men vi har hatt et tålmodig medlem.

– Hvorfor valgte Radiografforbundet å kontakte Forhandlings- og helseerettsavdelingen i Legeforeningen for hjelp i denne saken?

Anna Pettersen er glad for at saken ble løst. Foto Norsk Radiografforbund.